

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Sdo/6/2014
Identifikačné číslo spisu:	1210214634
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Poláčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1210214634.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: PharmDr. P. E., bytom X., právne zastúpenej Mgr. Petrom Gemeranom, advokátom so sídlom na Župnom námestí č. 3, Bratislava, proti odporcovi: Sloboda zvierat, občianske združenie, so sídlom Mlynské Nivy 37, Bratislava, IČO: 31 948 201, právne zastúpeného advokátom: Mgr. Rastislavom Munkom, PhD., so sídlom Podpriehradná 3, Bratislava, za účasti vedľajších účastníkov na strane navrhovateľky: 1/ U. X., T., 2/ M. R., X., o preskúmanie rozhodnutí orgánov Slobody zvierat - Zhromaždenia členov a Výboru Slobody zvierat zo 6. apríla 2010 - o zmene stanov, o odvolaní a o voľbe Výboru Slobody zvierat, o odvolaní a voľbe predsedníctva Slobody zvierat, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 1So/1/2013-156 z 22. augusta 2013 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie z a m i e t a .

Navrhovateľka je povinná zaplatiť odporcovi náhradu trov dovolacieho konania vo výške 280,01 € na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Rastislava Munka, PhD v lehote troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Odôvodnenie

Uznesením zo 17. januára 2013 Okresný súd Bratislava II konanie vo veci navrhovateľky, ktorá sa svojím návrhom domáhala určenia, že rozhodnutia orgánov Slobody zvierat - zhromaždenia členov a výboru Slobody zvierat zo 6. apríla 2010, o zmene stanov, o odvolaní a voľbe výboru Slobody zvierat a odvolaní a voľbe predsedníctva Slobody zvierat sú neplatné, zastavil z dôvodu, že v konaní sa vyskytli také nedostatky podmienok, ktoré nebolo možné odstrániť (§103 a § 104 Občianskeho súdneho poriadku /ďalej len „OSP“).

Uznesením z 22. augusta 2013 sp.zn. 1So/1/2013 Krajský súd v Bratislave napadnuté uznesenie Okresného súdu Bratislava II zo 17. januára 2013 sp. zn. 34S 6/2010-137 potvrdil. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 1So/1/2013 z 22. augusta 2013 nadobudlo právoplatnosť dňom 30.10.2013.

Proti uvedenému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave podala navrhovateľka prostredníctvom svojho

právneho zástupcu dovolanie doručené súdu 8. novembra 2013 v ktorom okrem iného namietala, že v predmetnom prípade nemôže ísť o súdny prieskum rozhodnutí orgánov občianskeho združenia podľa piatej časti OSP - správne súdnictvo, ale o tzv. rozšírenú právomoc občianskoprávneho súdu.

Dovolacím dôvodom bol podľa nej dôvod uvedený v § 237 písm. g/ OSP ktorý videla v tom, že Okresný súd Bratislava IV, na ktorý bol pôvodný návrh na začatie konania podaný, v rozpore so zákonom postúpil vec miestne príslušnému Okresnému súdu Bratislava II, podľa § 250d ods. 2 OSP.

Najvyšší súd Slovenskej republiky primárne skúmal prípustnosť mimoriadneho dovolania v správnom súdnictve. Súčasná judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky vychádza z názoru, že v správnom súdnictve právomoc Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konať o dovolaní ani o mimoriadnom dovolaní nie je daná (napr. uznesenia NS SR vo veci sp.zn. ISdo/102/2008 z 9. decembra 2008, sp.zn. ISdo/31/2009 z 28. apríla 2009 a iné - pozri bližšie www.nsud.sk, ako aj uznesenie Ústavného súdu vo veci sp.zn. II. ÚS 87/2009-11 z 24.februára 2009 a ďalšie k tomu pozri www.concourt.sk). Vo veciach správneho súdnictva je najvyšší súd najmä odvolacím súdom.

V civilnom dovolacom konaní dohliada najvyšší súd prostredníctvom inštitútu dovolania a mimoriadneho dovolania na procesnú čistotu a jednotnosť rozhodovania v súdnych konaniach, ktorých podstatou je v zásade spor o súkromné právo prerokovaný od začiatku na všeobecnom súde.

V správnom súdnictve sa preskúmava zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy. Už samotné správne súdnictvo je kontrolou inej sústavy, a tak zákonodarca nepovažoval za rozumné a účelné, aby kontrola verejnej správy bola ešte kontrolovaná prostredníctvom inštitútu dovolania. Okrem toho správne súdnictvo nemusí byť zjednocované prostredníctvom dovolania alebo mimoriadneho dovolania, pretože druhostupňové rozhodovanie najvyššieho súdu v správnom súdnictve už túto funkciu plní.

V danej súvislosti nesmie byť máťúce, že správne a občianskoprávne súdnictvo sú zhodou historických okolností obsiahnuté v jednom procesnom kódexe.

Výnimku z vyššie uvedeného tvoria iba veci správneho súdnictva s tzv. plnou jurisdikciou v zmysle § 250i ods. 2 OSP, avšak len v prípadoch, kde súdom prvého stupňa v správnom súdnictve je okresný súd (t.j. § 93 ods. 3 Notárskeho poriadku, § 15 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb.).

Podľa § 250i ods. 2 OSP ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúvaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.

Citované zákonné ustanovenie je faktickou transpozíciou požiadavky tzv. „plnej jurisdikcie“ ako atribútu práva na spravodlivý proces. Súd pri svojom rozhodovaní nesmie byť obmedzený v skutkových otázkach len tým, čo tu zistil správny orgán, a to ani čo do rozsahu vykonaných dôkazov, ani ich obsahu a hodnotenia zo známych hľadísk závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Súd teda celkom samostatne a nezávisle hodnotí správnosť a úplnosť skutkových zistení urobených správnym orgánom a ak pritom zistí skutkové či (procesné) právne deficity, môže reagovať jednak tým, že uloží správnomu orgánu ich odstránenie, nahradenie alebo doplnenie, alebo tak urobí sám.

Proti rozsudku súdu vydaného v tzv. plnej jurisdikcii, v ktorom môže súd rozhodnúť rozsudkom o náhrade škody, o peňažnom plnení alebo o peňažnej sankcii, ak na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že o spore, o inej právnej veci alebo o uložení sankcie má byť rozhodnuté inak, ako rozhodol správny orgán je v zmysle § 250ja ods. 5 OSP prípustný opravný prostriedok podľa štvrtej časti, ak nie je ustanovené inak.

Takto potom vo veciach súkromnoprávných sporov a ukladania sankcií je zásadne prípustné podať odvolanie, navrhnúť obnovu konania, dovolanie a mimoriadne dovolanie podľa štvrtej časti OSP, ak nie sú uvedené opravné prostriedky vylúčené ustanovením § 246c ods. 1 veta tretia OSP a § 250ja ods. 4 OSP, samozrejme za podmienky, že súdom prvého stupňa v správnom súdnictve je okresný súd (t.j. § 93 ods. 3 Notárskeho poriadku, § 15 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb.).

V predmetnej veci ide o vec súkromnoprávného sporu, keď navrhovateľka je súkromná fyzická osoba a odporca súkromná právnická osoba. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v tomto konkrétnom prípade je dovolanie prípustné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný (§ 246c ods. 1 prvá veta, § 10a ods. 3 OSP) preskúmal dovolaním napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

Rozhodol bez nariadenia dovolacieho pojednávania podľa § 246c ods. 1 prvá veta, § 243a ods. 1 veta pred bodkočiarkou OSP s tým, že termín verejného vyhlásenia rozsudku bol oznámený na úradnej tabuli Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako aj jeho internetovej stránke www.nsud.sk minimálne päť dní vopred (§ 246c ods. 1 prvá veta, § 243a ods. 3, § 243c, § 167 OSP).

Vo veci je spornou otázka, či postúpenie veci miestne príslušnému súdu podľa § 250d ods. 2 OSP, resp. podľa § 105 ods. 2 OSP, bez toho, aby bola splnená podmienka uvedená v § 105 ods. 1 prvá veta OSP je takou skutočnosťou, ktorá zakladá dovolací dôvod uvedený v § 237 písm. g/ OSP.

Podľa názoru navrhovateľky Okresný súd Bratislava IV postupoval nesprávne, keď uznesením postúpil vec Okresnému súdu Bratislava II, podľa § 246a ods. 1 a § 250d ods. 2 OSP, nakoľko mal správne postupovať podľa § 84 a nasl., ktorý mu umožňuje skúmať miestnu príslušnosť ex officio len v prípadoch uvedených v § 88 OSP.

Z obsahu spisu vyplýva, že uznesením č.k. 63/2/2010-16 zo 7. júna 2010 Okresný súd Bratislava IV postúpil vec podľa § 246a ods. 1 a 250d ods. 2 OSP miestne príslušnému Okresnému súdu Bratislava II z dôvodu, že odporca má sídlo v obvode tohto súdu.

Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 16. júna 2010 ani jeden z účastníkov nepodal námietky podľa § 105 ods. 3 OSP.

Podľa § 237 písm. g/ OSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Podľa konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v zmysle citovaného ustanovenia § 237 písm. g/ OSP dôvodom prípustnosti dovolania je to, že súd nebol správne obsadený, pričom o prípad nesprávne obsadeného súdu ide aj vtedy, ak vo veci nerozhoduje zákonný sudca.

Právo na zákonného sudcu zaručuje Ústava Slovenskej republiky v čl. 48 ods. 1, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi; príslušnosť súdu ustanoví zákon. Uvedený ústavný príkaz je neopomenuteľnou podmienkou riadneho výkonu súdnej moci. Na jednej strane dotvára a upevňuje sudcovskú nezávislosť a na druhej strane predstavuje pre každého účastníka konania rovnako cennú záruku, že na rozhodovanie o jeho veci sú povolávané súdy a sudcovia podľa vopred daných zásad (procesných pravidiel) tak, aby bola zachovaná zásada pevného pridelovania súdnej agendy, a aby bol vylúčený - pre rôzne dôvody a rozličné účely - výber súdov a sudcov „ad hoc“. Okrem procesných pravidiel určovania príslušnosti súdov a ich obsadenia, ako garancia proti novej svojvôli, je súčasťou základného práva na zákonného sudcu i zásada pridelovania súdnej agendy a určenie zloženia senátov na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte (§ 3 ods. 3 zákona o súdoch). Zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce (§ 3 ods. 4 zákona o súdoch).

Podľa § 51 ods. 1 citovaného zákona, ak tento zákon neustanovuje inak, veci určené podľa predmetu konania sa v súlade s rozvrhom práce pridávajú jednotlivým senátom, samosudcom a súdnym úradníkom náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia veci.

Procesný postup, v ktorom o veci účastníka nerozhodol zákonný sudca resp. súd zriadený v súlade so zákonom, je nezlučiteľný s garanciami vyplývajúcimi z článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, s článkom 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článkom 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach (III. ÚS 116/96, IV. ÚS 161/08, IV. ÚS 191/08) pojem zákonného sudcu vykladá tak, že je ním sudca, ktorý spĺňa zákonom ustanovené predpoklady na funkciu sudcu, bol pridelený alebo dočasne pridelený na výkon funkcie k určitému súdu, ktorého funkcia nezanikla a ktorý bol určený na prejednanie a rozhodnutie veci v súlade s rozvrhom práce. Ak však nastanú okolnosti odôvodňujúce presun takto pridelennej veci (resp. agendy) na iného sudcu pre dôvody uvedené v právnom predpise, tak aj sudcov, ktorým boli veci následne pridelené, treba takisto považovať za zákonných sudcov (medzi inými rozhodnutia NS SR 6Cdo/297/2012 z 30. októbra 2013, 3Cdo/81,82/2013 z 29. apríla 2013, 4Cdo/1/1998 z 28. januára 1998, 7Cdo/259/2012 z 21. októbra 2013).

Dovolateľ v dovolaní namieta odňatie práva na zákonného sudcu v zmysle článku 48 ods. 1 Ústavy, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

Uvedená námietka súvisí s namietaným rozhodovaním miestne (ne)príslušným súdom (viď vyššie) a dovolateľom tvrdenu vadou konania v zmysle § 237 písm. g/ OSP.

Miestna príslušnosť sa riadi zásadou perpetuationis fori vyjadrenou v § 11 ods. 1 OSP, t.j. že miestna príslušnosť všeobecného súdu určená podľa okolností, ktoré tu boli v čase začatia konania trvá po celú dobu konania.

Je nepochybné, že v predmetnom prípade vo veci rozhodoval miestne príslušný Okresný súd Bratislava II, nakoľko sídlo odporcu je v obvode tohto súdu (§ 84 OSP). Aj napriek tomu, že z § 105 ods. 1 OSP vyplýva, že súd má ex officio skúmať miestnu príslušnosť iba v prípadoch, ak ide o miestnu príslušnosť určenú v § 88 OSP, prípadné zistenie miestnej nepríslušnosti súdom, na ktorý sa účastník konania svojím návrhom obrátil a postúpenie veci miestne príslušnému súdu, aj v iných ako veciach uvedených v § 88 OSP, nemôže mať za následok porušenie práva na zákonného sudcu.

Ústavne garantované právo na zákonného sudcu sa výslovne spája s osobou sudcu, nie so súdom. Postavenie zákonného sudcu ako osoby, ktorá má o veci rozhodnúť, je späté so sústavou súdov, ktorú upravuje zákon č. 757/2004 Z.z. So sústavou súdov priamo súvisí aj príslušnosť súdu o veci rozhodnúť upravená v OSP a tým aj osoba zákonného sudcu, za ktorého treba považovať sudcu určeného v súlade s rozvrhom práce vecne a miestne príslušného súdu (I. ÚS 52/97, II. ÚS 87/01, III. ÚS 116/06).

Nevyhnutným predpokladom toho, aby účastník konania nebol odňatý svojmu zákonnému sudcovi, je rozhodovanie o jeho veci súdom, ktorý je podľa zákona na rozhodovanie o nej príslušný vecne, miestne i funkčne (viď § 11 ods. 1 veta prvá OSP).

V ustanovení § 237 písm. g/OSP sú uvedené dva rovnocenné dôvody, ktoré aj samostatne vedú k procesnej vade významnej podľa tohto ustanovenia.

Týmito dôvodmi sú: a) rozhodovanie vylúčeným sudcom, b) rozhodovanie súdom nesprávne obsadeným.

So zreteľom na vyššie uvedený záver o založení miestnej príslušnosti Okresného súdu Bratislava II uznesením Okresného súdu Bratislava IV, ktorú v čase doručenia tohto uznesenia nikto z účastníkov nenamietal a ktorá navyše vyplývala aj z ustanovenia § 84 OSP, podľa názoru dovolacieho súdu nedáva žiadny podklad pre záver, že v konaní došlo k dovolateľom namietanej procesnej vade - vec prejednali a rozhodli miestne, vecne a funkčne príslušné sudy sudcami určenými rozvrhmi práce súdov, ktorých vylúčenie z prejednávania a rozhodovania nemožno vyvodit' zo žiadnej súčasti spisu.

Rozhodnutiami súdov nižších stupňov teda nedošlo k porušeniu práva navrhovateľky na zákonného sudcu v zmysle čl. 48 ods. 1 Ústavy. V danom prípade rozhodoval vecne a miestne príslušný Okresný súd Bratislava II.

Podľa § 243b ods. 1 OSP, dovolací súd dovolanie zamietne, ak nie sú dané dôvody dovolania a nezistil ani vady konania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť.

Vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia keď nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. g/ OSP, ani iné vady konania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zrušiť.

O trovách dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP a neúspešnú navrhovateľku zaviazal povinnosťou nahradiť odporcovi trovy dovolacieho konania vo výške 280,01€ za dva úkony právnej pomoci, príprava a prevzatie zastúpenia a písomné vyjadrenie z 10. januára 2014.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.